

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm II. A nobis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

ta, videlicet ad protrahendam litem. Ita *gl. hinc. verb. per sententiam, Abb. n. 2.*

2. Nota II. Si condemnato in priore iudicio, postea in alio iudicio idem crimen obiciatur, permittendum ipsi est, si innocentiam suam ostendere velit, v.g. falsis testibus convictum, vel ex errore, aut vi illatam confessum fuisse, ita sumitur ex text. *verb. probauerint.* & tradit *Alexand. hic. n. 22.* cum enim causa iam denuo in iudiciu adducatur agendo contra Reum, ideo permittenda ipsi est defensio sua, sicuti indicavit *Innoc. in c. Cum dilecta. de rescript.* quare colligit *Alexand.* quod regula illa: *probatio concernens inhabilitatem persona, fidem facit in alio iudicio,* limitari debet, donec contrarium ostendatur.

3. Nota III. Si contra testem, eius repellendi causa, obiectum & probatum sit crimen ad causam, de qua agitur non pertinens, non debet de eo puniri, cum ad hoc actum non sit, quare sufficit hoc casu, si iuxta intentionem excipientis testis repellatur. de hoc dixi *c. 2. de ord. cog. & tradit gloss. in cap. Ex penitentibus. 55. dist. 50.* ratio reddi debet; Quia ad hoc non agebatur *argum. cap. Super his. 20. de accus.* vbi dicitur, si electus repellatur tanquam indignus ob crimen commissum, ex eo non esse privandum beneficiis obtentis; non pauci tamen putant, si talis casu testis confiteatur crimen sibi obiectum in iudicio extraordinarie puniri posse. vide, quae dixi *inc. 2. de confess.*

4. Hic dubitatum est, num testis poena & quidem ordinaria affici possit, si confessus, aut convictus est de crimine ad causam, de qua agitur, pertinente. Ex text. huius cap. vix aliquid colligi potest, cum vocula *maxime* hic Pontifex vltus esse videatur pro *indubitante* abstinere volens a disputatione quid faciendum sit, si crimen ad causam, de qua agitur, pertineat.

5. Respondeo duobus modis fieri, vt testis de crimine ad causam pertinente, convincatur illudque confiteatur. 1. Si de falso testimonio arguatur, hoc casu puniri potest a Iudice, coram quo falsum testimonium dixit. *l. Null. 14. C. de testibus.* ita vt ordinaria poena puniri possit tanquam falsarius & periur-

rus, dummodo falsum dixerit circa factum substantiale, siue per se ad causam pertinens; sin autem circa rem, quae ad causam iudicii per accidens pertinet, tum iudicis arbitrio puniendum extraordinarie docet *Menoch. in arbit. casu. 307.*

2. Si crimen testis sit causae in iudicium adductae connexum, & testis suscepit iudicialem litem super crimine & succubuit, tum poena ordinaria afficiendus videtur, *argumento l. 2. §. Si publico. ff. Ad l. Inl. de Adult.* vbi dicitur: Si mulier viro de adultério ipsam accusanti obiciat crimen lenocinii, licet mulier per hoc non excusetur a poena legis, tamen maritum ob lenocinium puniri posse; idque magis locum habet, si testis crimen causae connexum sponte confiteatur.

CAPITVLVM II.

A nobis.

PARAPHRASIS.

Titius a Martino accusatus excepit contra eum, quod esset excommunicatus, ideoque repellendus; sed Martinus replicauit, quod cum ipsemet quoque Titius excommunicationem contraxerit, communicando secum in oratione & locutione, ad excipiendum admitti non debeat, hoc casu resp. *Innoc. III.* exceptionem Rei conuerti censeri legitimam, non ita replicatione Actoris; eo, quod maior excommunicatio hominem a communione fidelium (consequenter etiam a forensi actione iudicii) repellat; sed minor excommunicatio tantum a participatione Sacramentorum.

SUMMARIUM.

1. Excommunicatus maiori excommunicatione, a forensi iudicio arceri potest, non autem excommunicatus minori excommunicatione.
2. Actore & Reo excommunicato maiori excommunicatione, & Reo excipiente contra Actorem, actor replicando Reum repellere non potest.

Not.

Not. vnic. Eum qui maiori excommunicatione irretitus est, à forensi communione arceri posse, ita vt in iudicio actor non sit & Judex &c. non item qui minori excommunicatione affectus, de hoc dixi *l. 1. sr. 5. p. 2. e. 2. n. 14. & 6. 3. n. 4.*

Quæritur 1. Quid si vterque Actor & Reus in excommunicatione maiori sit, atq; reus contra actorem excipiat, potestne is replicando reum repellere, quod jus excipiendi non habeat constitutus in excommunicatione? Responso est negatiua, cum *Gloss. verb. Accusatione*, quia hæc exceptio non habet se propriè per modum actionis, cum tendat ad repellendum actorem, ad eoque desistendum à iudicio.

Confirmatur, nam pari ratione reus excommunicatus infamis, vel criminofus, repellere potest accusatorem vel testem excommunicatum infamem, aut criminofum, sicuti ex communi docet hîc *Alexand. n. 13. Farinac. de test. q. 56. n. 44. & 158.* Ratio est, quia in hoc casu nõ reperitur paritas, vt compensationi locus esse queat, cum favorabilior sit reus, eiq; defensio facilius cõcedenda, quàm actori oppugnatio; prout *Gloss. notauit. in 6. test. 5. 4. verb. in hoc casu. de testibus.*

2. Quærit Glossa. Quomodo reus conuentus, qui antea communicauerat actori in oratione & locutione, postea eundem repellere possit; quia quem semel probauit, reprobare deinde non possum, *argumento. cap. Quemadmodum. 25. De iurciurando.*

Respondeo, vel sermo est de excommunicato vitando, quocum communicando in sermone, oratione, &c. minorem excommunicationem cõtraxisti, tunc nihilominus in iudicio agentem repellere potes ac debes; propterea quòd approbatio non pendeat à tua voluntate, siue communicando illi, non potueris eum approbare; est enim hoc jus publicum, vt excommunicatus nõ toleratus vitetur, cui iuri nemo expressè, nec tacitè renunciare potest. *cap. Si diligenti. 12. De iudiciis.* Sin autem sermo sit de excommunicato tolerato, tunc videri alicui possit, actorem repelli non posse ab eo, qui ipsi communi-

cârat, propter Regulam paulò ante traditam.

Sed contrarium dicendum est, quia favor iste concessus fidelibus, vt excommunicatum vitare possint, latè interpretandus est: videlicet quandocunque volunt, eum vitare possint, præsertim cum causæ vitandi, videlicet, contumacia hominis tractum successivum habeat.

Ad Regulam illam respondetur, locum tantum habere in rebus, in quibus consentiendo, iuri meo renuntiare videar, quod in proposito non accidit, quia iura libertatem concesserunt fidelibus, communicandi cum excommunicato tolerato, atque etiam abstinenti, quando voluerint.

CAPITVLVM III.

Cùm Ecclesiasticæ.

PARAPHRASIS.

Pontifex Iacobo Canonicatum vacantem in Ecclesia Novariensi contulerat, eumq; in possessione deduci iusserat, sed Canonici exceperunt contra illũ, nolentes eum recipere in possessionem; sed & postea eundem ex mandato Papæ in possessione inductũ remouere volebant, ea de causa, quia in alia jam Ecclesia possideret beneficium. Ad hoc respondit Innoc. III. Canonicos ad hanc oppositionem admittendos non esse, cum & ipsi in diuersis Ecclesiis beneficia obtinerent.

Non videtur hîc sermo esse de pluribus beneficiis ipso communi iure incompatibilibus, ita vt per adeptionem secundi vacet primum. Nam in hoc casu Pontifex non permisisset Canonicos in plurium eijusmodi beneficiorum possessione, nullã factã dispensationis mentione; quare credibile est, Canonicos suæ Ecclesiæ statutum allegasse, secundum quod non liceat Canonicum recipere, qui alibi beneficium obtineret, ideò volebant, impetrationem subreptitiam esse, quia de tali statuto mentio nulla facta sit.

Quòd si iste est casus capituli, tunc eruitur

f f f

Not.